

Bruselj, 14. februar 2023
(OR. en)

6289/23

COH 18
CLIMA 68
ENER 72
ENV 121
SOC 92
FIN 168

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	14. februar 2023
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	5884/23
Zadeva:	Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 22/2022: Podpora EU premogovniškim regijam – omejena osredotočenost na socialno-ekonomski in energetske prehod – sklepi Sveta (14. februar 2023)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 22/2022 z naslovom „Podpora EU premogovniškim regijam – Omejena osredotočenost na socialno-ekonomski in energetske prehod“, ki jih je Svet za ekonomske in finančne zadeve odobril 14. februarja 2023 na 3931. seji.

SKLEPI SVETA

**o Posebnem poročilu št. 22/2022 z naslovom „Podpora EU premogovniškim regijam –
Omejena osredotočenost na socialno-ekonomski in energetski prehod“**

SVET EVROPSKE UNIJE:

- (1) POZDRAVLJA Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 22/2022 (v nadaljnjem besedilu: sodišče) in odgovore Komisije na poročilo;
- (2) UGOTAVLJA, da je sodišče pri reviziji na vzorcu sedmih premogovniških regij EU preučilo, ali je v obdobju 2014–2020 podpora EU iz Evropskega socialnega sklada (ESF), Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskega sklada učinkovito prispevala k njihovemu socialno-ekonomskemu in energetskemu prehodu. Sodišče se je osredotočilo predvsem na to, ali
 - sta bila odpuščenim delavcem v panogah, povezanih s premogom, zagotovljena ustrezno usposabljanje in pomoč,
 - so države članice skupaj s Komisijo opredelile potrebe na področju socialno-ekonomskega razvoja in temu ustrezno usmerjale sredstva ter ali
 - so se emisije toplogrednih plinov iz sektorja termalnega premoga zmanjševale v skladu z zmanjševanjem proizvodnje termalnega premoga v EU;
- (3) PRIZNAVA, da naj bi rezultati in priporočila te revizije prispevali k stroškovno učinkovitemu in uspešnemu izvajanju Sklada za pravični prehod v okviru evropskega zelenega dogovora;

(4) JE SEZNANJEN z ugotovitvami iz poročila, zlasti da:

- je bilo za odpuščene premogovniške delavce na voljo usposabljanje, ki ga je financirala EU, vendar podatkov o udeležbi ni dovolj;
- so izbrane premogovniške regije sredstva EU uporabile za teritorialno kohezijo, vendar so se pri tem le v manjši meri osredotočile na socialno-ekonomski in energetske prehod;
- je bila podpora EU premogovniškim regijam premalo osredotočena na ustvarjanje delovnih mest in energetske prehod in je imela nanju le omejen učinek;
- je kljub splošnemu napredku premog v nekaterih državah članicah še vedno pomemben vir emisij toplogrednih plinov;
- poročanje o emisijah metana iz zaprtih in opuščenih rudnikov ni bilo dovolj zanesljivo niti se ni zahtevalo;

(5) POUDARJA, da se države članice soočajo z izzivi pri učinkoviti uporabi Sklada za pravični prehod, da bi ublažile socialno-ekonomske in okoljske stroške prehoda, glede na omejen časovni okvir sredstev sklada v okviru instrumenta NextGenerationEU in trenutno rusko vojno agresijo proti Ukrajini; zato POZIVA Komisijo, naj tesno sodeluje z državami članicami in jim stalno pomaga pri izvajanju ustreznih naložb, vključno z velikimi projekti preobrazbe;

(6) SOGLAŠA z mnenjem Komisije, izraženim v njenih odgovorih na ugotovitve in priporočila iz poročila sodišča, zlasti da:

- „socialno-ekonomski in energetski prehod“ premogovniških regij ni bil poseben cilj pravnega okvira, na katerem temeljijo skladi kohezijske politike za obdobje 2014–2020, pa tudi da državam članicam med pogajanjem o programih za obdobje 2014–2020 ni bila naložena obveznost, da morajo premogovniške regije obravnavati na poseben način;
- podatkov o udeležbi odpuščenih delavcev na tečajih, ki jih je financirala EU, ni bilo dovolj, ker ni bilo pravne zahteve za zbiranje podatkov za to posebno skupino;
- se v programskem obdobju 2021–2027 pri načrtovanju programov mehanizma za pravični prehod in njegovega stebra, Sklada za pravični prehod, v celoti upoštevajo potrebe premogovniških regij, regij, odvisnih od izkoriščanja šote in naftnega skrilavca, ter ogljično intenzivnih regij;
- je po začetku ruske invazije na Ukrajino februarja 2022 Komisija priznala, da bodo države članice pred prehodom na obnovljive vire energije kratkoročno morda morale povečati porabo premoga, da bi zmanjšale odvisnost od ruskih fosilnih goriv, pod pogojem, da se spoštujejo podnebni in energetski cilji za leto 2030;
- je ob priznavanju kratkoročnih ukrepov Komisija pozvala tudi k pospešitvi prehoda EU na obnovljive vire energije, da bi hitro zmanjšali uvoz in hkrati uresničili energetske in podnebne cilje za leti 2030 in 2050;

(7) JE SEZNANJEN s priporočili sodišča in POZIVA Komisijo, naj:

- ob odobritvi še nepredloženih območnih načrtov in programov za pravični prehod, ob odobritvi sprememb načrtov in programov za pravični prehod ter ob spremljanju njihovega izvajanja in poročanju o njih preverja, ali države članice uspešno in učinkovito uporabljajo sredstva Sklada za pravični prehod za ublažitev socialno-ekonomskih posledic prehoda v premogovniških in ogljično intenzivnih regijah;
 - deli dobre prakse za merjenje in obvladovanje emisij metana iz zaprtih in opuščenih premogovnikov.
-